

Uşak Üniversitesi

Bankacılık ve Sigortacılık Araştırma ve Uygulama Merkezi e-Bülteni

3 ayda bir yayınlanır.

Mart 2021, Cilt II Sayı 1

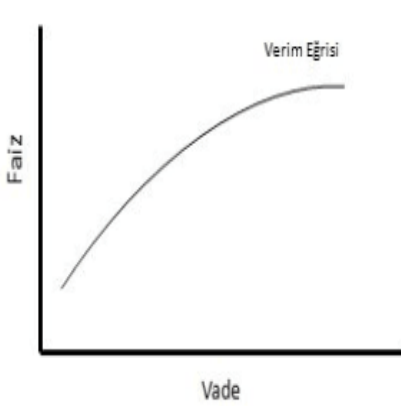
2021-Mart Sayısı Sunuş

Bankacılık ve Sigortacılık Araştırma ve Uygulama Merkezi e-Bülteni 2021-1. Sayısı ile yeniden sizlerle. Mart ayında Türkiye’de Covid-19 vakaları 3. ve daha ciddi bir dalga yaşanmaya başladı. Bu dönemde TCMB’deki görev değişimi piyasalarda bazı olumsuz gelişmeleri beraberinde getirdi. Dolar kuru 6,90’lı seviyelerden 8,50 seviyelerine gördükten sonra 8,20’lere geriledi. Diğer taraftan Mart ayında aylık bazda en yüksek ihracat rakamı gerçekleşti. Borsa İstanbul’da yeni halka arzlar ve yatırımcıların yeni halka arzlara olan ilgisi yoğun biçimde devam etti. Covid-19 ile birlikte halka arzların sağlık, enerji ve teknoloji gibi alanlarda yapıldığı gözlemlendi. Bu da sermaye piyasalarında konjonktür etkisini açık bir şekilde ortaya koydu.

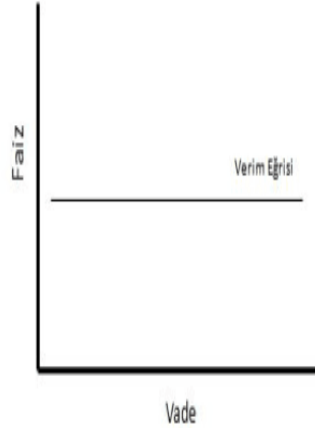
Doç. Dr. Ercan Özen- BSAUMER Müdür

Bir Soru: Tahvil Getiri Eğrileri Önemi nedir?

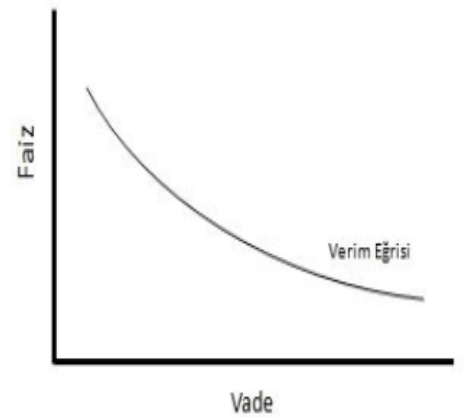
Cevap: Tahvil, ihraç tarihi ile ödeme süresi dikkate alındığında sabit bir getiri sunan uzun vadeli bir yatırım aracıdır. Tahviller ekonomiler için fon kaynağı olması yanında çok büyük öneme sahiptir. Geleceğin belirsiz olmasından dolayı risk primi bulunur. Bu da uzun vadeli borçlanma veya tahvil faizlerinin daha yüksek olmasına yol açar. Grafik 1’de olduğu gibi uzun vadeli tahvillerin faizinin kısa vadeli tahvillerden daha yüksek olması bunun açık ifadesidir. Uzun vadeli faiz oranları ile kısa vadeli faiz oranları arasındaki farkın artması gelecekte faiz ve enflasyonun yükseleceği işaretini verir. İkincil piyasalarda tahvil fiyatları (dolayısıyla faizi) arz ve talep tarafından belirlenir. Bu nedenle tahvil getiri eğrisindeki gelişmeler Merkez Bankaları tarafından büyük bir hassasiyetle takip edilir. Grafik 2’deki gibi faiz oranlarının yatay pozisyona geçmesi bir ekonomik yavaşlama işareti olabilmektedir. Tahvil getiri eğrisinin Grafik 3’teki gibi azalan eğilimli olması uzun vadeli tahvillerin faizinin kısa vadeli olanlardan daha düşük olması bir krizden çıkış göstergesi olabilir. Bu eğri, piyasalarda gelecekte enflasyon ve faiz oranlarının azalış beklentisinin bulunduğunu gösterir. Bu da piyasalarda gelecekle ilgili bir iyimserlik göstergesidir

Grafik 1

Grafik 2

Grafik 3

Merkez Bankaları sıkılaştırıcı yada genişletici para politikası uygulayarak enflasyonu kontrol altında tutabilir, Bunun için de elindeki en önemli araç; kısa vadeli faiz oranlarıdır. Bazı ekonomik sorunlar yaşanmakta iken Merkez Bankalarının faiz artışına gittiği görülür. Artan bu faiz oranları kısa vadede piyasalarda kaynak maliyetini arttırır. Diğer koşullar sabit iken uzun dönemli etki olumlu olur ve eş zamanlı olarak uzun vadeli tahvil faizlerinin düştüğü görülür.

. Ekonomik ve Finansal Göstergeler 31 Mart 2021

ABD Doları: 8,2439 Euro:9,6684 CDS-Türkiye: 481,48 BİST100: 1.430,19 TÜFE: 16,19 Gösterge Faiz 19,15

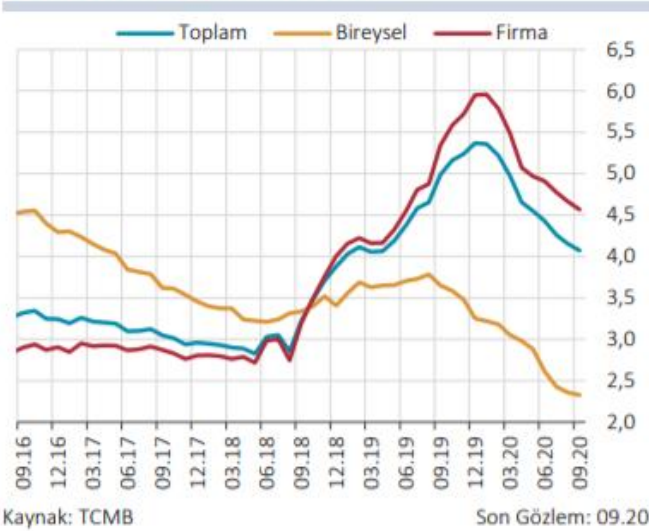
İnceleme: 2021 Yılında Bankacılık Sektöründe En Büyük Sorunlardan Birisi Batık Krediler mi Olacak? Ömer Faruk Türk

Uşak Üniversitesi, LÜE, Muhasebe ve Finans Yüksek Lisans Öğrencisi

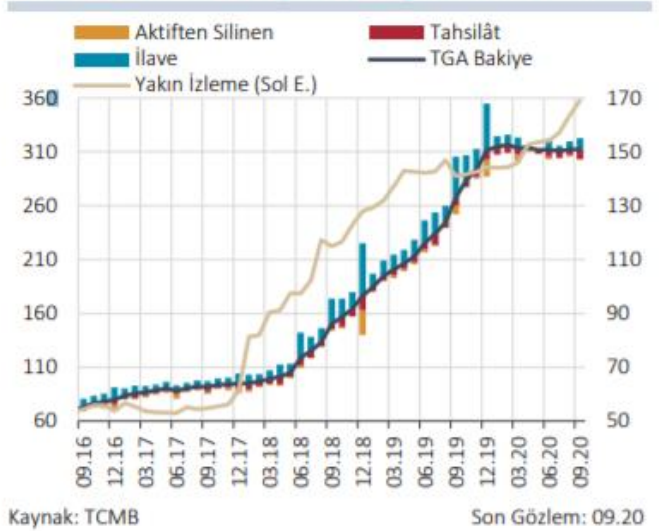
Son yıllarda finansal piyasalarda yaşanan bazı olumsuz gelişmeler pek çok sektör üzerinde önemli olumsuz etkilere yol açmıştır. Bu dönemde işletmelerin bankalardan kullandıkları kredilerin geri ödenmesinde gecikmeler yaşanmıştır. Covid-19 pandemisi ile birlikte ödenmeyen kredi sorunu daha da kritik bir hal almıştır. Bunun üzerine Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK) tarafından 17.03.2020 tarih ve 8948 sayılı karar ile “ Birinci ve İkinci Grupta izlenen krediler için 31.12.2020 tarihine kadar 180 gün olarak uygulanmasına ve 90 günlük gecikmeye rağmen İkinci Grupta sınıflandırılmaya devam olunan krediler için ayrılacak karşılıkların, bankaların TFRS 9 kapsamında beklenen kredi zararının hesaplanmasında kullandıkları kendi risk modellerine göre ayırmalarına devam olunmasına” biçiminde düzenleme yapılmıştır. Bu düzenleme ile işletmelerin geri ödenemeyen krediler nedeniyle iflas etmeleri geciktirilerek hayatta kalmaları amaçlanmıştır.

Bu düzenleme ile bankaların batık sayılabilecek kredilerinde bir gerileme ortaya çıkmıştır. Kasım 2020 TCMB Finansal İstikrar Raporuna göre 2020 Eylül ayı verilerine bakıldığında; sektördeki toplam kredilerin 3,5 trilyon lirayı aştığı, tahsili gecikmiş alacakların (TGA) ise 151 milyar lira seviyesinde olduğu görülmektedir. TGA/Kredi oranı 2019 yılı sonunda %5,4 seviyesine yükselmiştir. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK)’nun uygulamada olan kredilerin yakın izleme ve TGA olarak sınıflandırma sürelerini uzatan düzenlemesiyle birlikte, kredi hacminde yaşanan kuvvetli artış ve ekonomideki hızlı toparlanma sektörün kaliteli görünümünü arttırmıştır. Canlı kredi hacmi güçlü bir şekilde artmış ve 2020 yılının Eylül ayında TGA oranı %4,1 düzeyine gerilemiştir. (TCMB, 2020)

Grafik IV.1.17: TGA Oranları (%)

Grafik IV.1.18: TGA Bakiyesi ve Bileşenleri (Milyar TL)

BDDK’nın TGA kredilerinin sınıflandırılma sürelerinin 90 günden 180 güne çıkarılması revizyonu ile birlikte TGA kredilerinin bir kısmı standart alacaklar olarak yer almaktadır.

Bu durumda 180 günlük süreyi aşmış sorunlu alacaklar defter üzerinde batık alacak olarak değil; standart alacak olarak gözükmektedir. TCMB raporunda yer alan “TGA Bakiyesi ve Bileşenleri” başlıklı grafikte görüldüğü üzere yakın izlemeye alınan krediler son yıllarda hızlı artışla 300 milyar TL’yi aşmıştır. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda tahsili gecikmiş kredilerin toplam kredilere oranı %4,2 iken; izlemeye alınan kredilerin oranı %10 seviyesinde gözükmektedir. TGA olarak sınıflandırma sürelerini uzatan düzenlemenin süresi dolduğunda, toplam alacaklar içinde TGA oranlarının ciddi bir sıçrama yapması beklenebilir. Bu da bankaların ilerleyen dönemlerde mali tablolarında ciddi tahsili gecikmiş alacak yazmalarına yol açacaktır.

Uşak Üniversitesi - Bankacılık ve Sigortacılık Araştırma ve Uygulama Merkezi

<https://bsuamer.usak.edu.tr/> Öneri ve Görüşleriniz için: ercan.ozen@usak.edu.tr